

Raadsvoorstel

Datum vergadering	4 februari 2025
Registratie nummer	GZDGWB//1680358/1844994
Voorstelnummer	RV2025-031
Portefeuillehouder	Rutger van Stappershoef
Bijlage(n)	1. Brief Commissariaat voor de Media van 8 oktober 2024 2. Tijdsplan 3. Toetsingscriteria aanwijzing lokale publieke media-instelling Gemeente West Betuwe 4. VNG Handreiking aanwijzing lokale publieke omroep
Onderwerp	Toetsingscriteria aanwijzing lokale publieke media-instelling

Onderwerp

Vaststelling aanvullende toetsingscriteria aanwijzing lokale publieke media-instelling.

Beslispunten

1. In aanvulling op de wettelijke criteria, de aanvullende toetsingscriteria conform bijlage 3 vast te stellen, waaraan de gemeenteraad bij meerdere aanvragen voor de nieuwe toewijzing van een publieke lokale media-instelling kan toetsen;
2. Het Commissariaat voor de Media schriftelijk op de hoogte te stellen van de aanvullende criteria en deze te publiceren op de website van de gemeente.

Inleiding

Op dit moment is Stichting Publieke Omroep Buren, Culemborg, Vijfheerenlanden en West Betuwe (SPO-BCVW) aangesteld als lokale omroep voor de gemeente West Betuwe. SPO-BCVW, Stichting Publieke Omroep Tiel (SPO-Tiel) en Nova Media Producties verzorgen op basis van samenwerking het programma-aanbod op SRC, het mediaplatform dat actief is in West Betuwe, Buren, Culemborg, Neder-Betuwe, Tiel en Vijfheerenlanden.

Op 24 november 2025 eindigt de aanwijzing van SPO-BCVW als lokale publieke media-instelling. Gemeente West Betuwe heeft op 8 oktober 2024 een brief ontvangen van het Commissariaat voor de Media (hierna: Commissariaat) waarin is weergegeven hoe de openstelling van de aanwijzingsprocedure en het vervolgproces verlopen.

Geïnteresseerde partijen kunnen tot uiterlijk 24 mei 2025 een aanvraag indienen bij het Commissariaat, om aangewezen te worden als lokale publieke media-instelling voor de gemeente West Betuwe. De openstelling van deze aanwijzingsprocedure heeft het Commissariaat bekend gemaakt op 24 november 2024 door publicatie in de Staatscourant. De gemeente heeft de informatie op 26 november 2024 gepubliceerd in de gemeenterubriek in Het Kontakt en op de eigen website.

Het Commissariaat wijst per gemeente één omroep aan. Zo'n aanwijzing geldt voor 5 jaar. De gemeenteraad heeft in de aanwijzingsprocedure een adviserende taak. Naast advisering over de vraag of aanvragers voldoen aan de wettelijke toegangscriteria (artikel 2.61, tweede lid, Mediawet 2008), vraagt het Commissariaat de gemeenteraad bij meerdere aanvragen om een voorkeursadvies uit te brengen. In dit voorkeursadvies adviseert de gemeenteraad over de vraag welke aanvrager het meest geschikt is om de functie van lokale publieke media-instelling voor de gemeente West Betuwe in de komende vijf jaar uit te oefenen.

In het kader van een zorgvuldige voorbereiding is het van belang dat de gemeenteraad aanvullende toetsingscriteria vaststelt. In het geval van twee of meer aanvragen zal de gemeenteraad de aanvragen aan de hand van die criteria toetsen. De gemeenteraad van West Betuwe moet de aanvullende toetsingscriteria vóór de sluitingstermijn vaststellen, publiceren op de website van de gemeente en aan het Commissariaat kenbaar maken.

Samenvatting

Per 24 november 2025 vervalt de vijfjarige aanwijzing van Stichting Publieke Omroep Buren, Culemborg, Vijfheerenlanden en West Betuwe als lokale publieke omroep voor de gemeente West Betuwe. Het Commissariaat is de instelling die besluit over de aanwijzing van lokale omroepen. Gemeenten hebben een adviserende rol in de aanwijzingsprocedure. Die adviserende taak houdt in dat de gemeenteraad advies uitbrengt over de vraag of aanvragers voldoen aan de wettelijke toegangscriteria. Als meerdere aanvragen zijn ingediend, vraagt het Commissariaat de gemeenteraad om ook een voorkeursadvies uit te brengen. In dit voorkeursadvies adviseert de gemeenteraad over de vraag welke aanvrager het meest geschikt is om de functie van lokale omroep voor de komende vijf jaar uit te oefenen.

Besluitgeschiedenis

- Raadsbesluit 15 januari 2019: positief te adviseren aan het Commissariaat over het aanwijzen van SPO-BCVW als lokale omroep van de gemeente West Betuwe.
Commissariaat: ...“Uit de adviezen van de betrokken gemeenteraden blijkt dat zij hun advisering met elkaar hebben afgestemd, in die zin dat de betrokken gemeenteraden er rekening mee hebben gehouden dat SPO-BCVW een aanvraag heeft ingediend voor de vier genoemde gemeenten.”
- Besluit van Commissariaat 24 november 2020: SPO-BCVW aan te wijzen als lokale publieke media-instelling voor de gemeenten Culemborg, Vijfheerenlanden en West Betuwe, voor de periode van 24 november 2020 tot 24 november 2025 (kenmerk besluit: 865350/865351).

Beoogd effect

Voldoen aan de voorwaarden voor een zorgvuldige aanwijzingsprocedure lokale publieke media-instelling voor de gemeente West Betuwe, volgens de geijkte procedure van het Commissariaat. Met als uiteindelijke doel het aanwijzen van een geschikte lokale omroep die voorziet in de behoefte van inwoners van die gemeente op het gebied van nieuws en informatie uit de nabije woon- en leefomgeving.

Argumenten

1.1 Het waarborgt een gelijk speelveld en transparante en zorgvuldige besluitvorming
Als meerdere aanvragen zijn ingediend, vraagt het Commissariaat de gemeenteraad om ook een voorkeursadvies uit te brengen. Ten behoeve van dit voorkeursadvies toetst de gemeenteraad de verschillende aanvragen aan de vooraf vastgestelde aanvullende criteria. Om een gelijk speelveld en transparante en zorgvuldige besluitvorming te kunnen waarborgen, is het van belang dat geïnteresseerde partijen voorafgaand aan het indienen van hun aanvraag weten op basis waarvan hun aanvraag wordt beoordeeld. Dit stelt hen in staat om hun aanvraag daarop af te stemmen.

1.2 De gemeenteraad is in staat om een omroep te kiezen die het best past bij West Betuwe
Wanneer er in West Betuwe meerdere aanvragers zijn die niet samengaan maar wel allemaal voldoen aan de wettelijke voorwaarden, dan dient de gemeente een gemotiveerd voorkeursadvies over de aanvragen uit te brengen. Die beoordeling gebeurt op basis van de vastgestelde aanvullende criteria. Op die manier houdt de gemeenteraad regie op het proces en is hij in staat een omroep te kiezen die het best past bij West Betuwe. Indien de gemeente geen voorkeur uitspreekt voor één van de partijen, en de aanvragers voldoen wel aan de wettelijke voorwaarden, dan zal het Commissariaat overgaan tot aanwijzing van één van de partijen via loting bij de notaris.

1.3 De gemeente volgt het advies van het Commissariaat

Het Commissariaat heeft voorbeelden van toetsingscriteria toegestuurd die naar onze mening allen goed bruikbaar zijn voor de gemeente West Betuwe. Deze zeven criteria, inclusief korte toelichting, zijn:

- Representativiteit en functioneren Programmabeleidsbepalend Orgaan (pbo)
Uit hoeveel stromingen/leden bestaat het pbo? Is het functioneren van het pbo goed geborgd (bv. duidelijke taakomschrijving, hoe vaak komt het pbo bij elkaar)?
- Aansluiting op diversiteit en informatiebehoefte inwoners
In hoeverre richt het media-aanbod zich op de geografische leefomgeving van de inwoners van de gemeente? Heeft de aanvrager een onderbouwd plan om aan de informatiebehoefte van verschillende doelgroepen (inwoners) van de gemeente te voldoen? Is er een markt-, luister-, kijken/of klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd? In hoeverre is er in de beleidsplannen/programmering aandacht voor actueel lokaal nieuws en lokale activiteiten (bijvoorbeeld continue uitzending, live-programmering, aantal nieuwsbulletins) en voor cultuur en educatie? Speelt de aanvrager in op trends en ontwikkelingen in het mediagebruik (inclusief digitalisering)?
- Aanbodkanalen en platforms
Via welk mediakanaal of welke mediakanalen zal het media-aanbod verspreid worden (bijvoorbeeld radio, televisie, internet, sociale media)? Samenwerkingen met lokale partners en/of organisaties Geeft de aanvrager inzicht in de samenwerkingen die hij aangaat met (lokale) partners, zoals: onderwijs, bibliotheken, culturele organisaties, sportinstellingen en/of andere media-instellingen? Als de aanvrager een nieuwe organisatie is, kan gevraagd worden om intentieverklaringen met mogelijke samenwerkingspartners.
- Interactie en participatie inwoners
In hoeverre geeft de aanvrager vorm aan interactie met inwoners van de gemeente? In hoeverre is sprake van burgerparticipatie bij het verzorgen van het media-aanbod? Heeft de aanvrager een solide vrijwilligersbestand? Zorgt de aanvrager ervoor dat hij goed vindbaar/bereikbaar is voor inwoners voor eventuele vragen/opmerkingen/suggesties?
- Professioneel geborgde organisatie
Heeft de aanvrager een transparante organisatiestructuur, met duidelijk belegde taken en verantwoordelijkheden (denk aan bestuur/pbo/redactie)? Is de redactionele onafhankelijkheid geborgd (bijvoorbeeld in statuten, samenwerkingsovereenkomsten)?
- Financiële situatie
Is het aannemelijk dat de aanvrager de komende vijf jaar financieel stabiel is? Heeft de aanvrager een onderbouwde en realistische begroting opgesteld?

1.4 De gemeente anticipeert op toekomstige ontwikkelingen

Een belangrijk onderdeel van de toekomstplannen van het Rijk is de vorming van streekomroepen, waarschijnlijk vanaf 2028. Streekomroepen krijgen, zo is het voornemen, in de toekomst de aanwijzing van het Commissariaat als publieke omroep (één per streek) en de bijbehorende financiering. Dat heeft gevolgen voor de huidige lokale omroepen. Men wordt gevraagd om over te gaan tot vorming van een streekomroep. Daar zijn verschillende routepaden voor. Lokale omroepen kunnen met elkaar fuseren om zo te komen tot een streekomroep. Een koepel van samenwerkende lokale omroepen is ook een mogelijke optie. Wij adviseren de gemeenteraad om als toetsingscriterium toe te voegen de wijze waarop de aanvrager voorziet in het komen tot samenwerking in de regio dan wel te komen tot een streekomroep. Bij samenwerking kan gedacht worden aan het slim maken en delen van content, het uitwisselen van vrijwilligers en professionals, het samen opzetten van trainingen en coaching ten behoeve van professionalisering van vrijwilligers.

Kanttekeningen

1.1 Aanvullende criteria zijn alleen relevant als zich meerdere partijen aanbieden

In het geval van twee of meer aanvragen zal de raad de aanvragen aan de hand van de aanvullende criteria toetsen. Als blijkt dat er maar één aanvrager is voor de aanwijzing lokale publieke media-instelling in de gemeente West Betuwe, dan wordt de aanvraag alleen getoetst op de wettelijke toegangscriteria (artikel 2.61, tweede lid, Mediawet 2008) en worden de aanvullende toetsingscriteria niet ingezet in de beoordeling. Dit was het geval bij het laatste aanwijzingsbesluit in 2019: toen heeft zich naast SPO-BCVW geen andere gegadigde gemeld om aangewezen te worden als lokale omroep voor de gemeente West Betuwe. De gemeenteraad moet zich echter voorbereiden op het scenario dat er meerdere aanvragers zijn.

1.2 De nieuwe mediawet treedt per 1 juli 2026 in werking

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) bereidt een wetsvoorstel voor ter wijziging van de Mediawet 2008, met als doel de lokale publieke media-laag te versterken. De minister van OCW streeft ernaar dat de gewijzigde Mediawet per 1 juli 2026 in werking treedt en voorziet de feitelijke start van het nieuwe lokale publieke mediastelsel per 1 januari 2028. Het Commissariaat moet de regels toepassen zoals die nu gelden voor de behandeling van aanvragen tot aanwijzing als lokale publieke omroep. Aanwijzingen worden dan ook voor de duur van vijf jaar verstrekt, maar komen na inwerkingtreding van de voorgenomen wetswijziging naar alle waarschijnlijkheid per 1 januari 2028 te vervallen. Wat er met de toegekende aanwijzingen gebeurt als de Mediawet 2008 wordt gewijzigd, is afhankelijk van het overgangsrecht dat nog moet worden vastgesteld als onderdeel van het wetsvoorstel.

Financiën

Niet van toepassing.

Communicatie en participatie

De openstelling van deze aanwijzingsprocedure heeft het Commissariaat bekend gemaakt op 24 november 2024 door publicatie in de Staatscourant. De gemeente heeft de informatie op 26 november 2024 gepubliceerd in de gemeenterubriek in Het Kontakt en op de eigen website. Na besluitvorming stelt de gemeenteraad het Commissariaat op de hoogte van de aanvullende criteria. Deze worden ook gepubliceerd op de website van de gemeente. Het aanwijzingsbesluit van het Commissariaat wordt gepubliceerd in de gemeenterubriek en op de eigen website van de gemeente.

Uitvoering/Planning

- Geïnteresseerde partijen kunnen tot uiterlijk 24 mei 2025 een aanvraag indienen bij het Commissariaat, om aangewezen te worden als lokale publieke media-instelling voor de gemeente West Betuwe.
 - Indien een aanvraag voldoet aan de indieningsvereisten, stuurt het Commissariaat de aanvraag uiterlijk twee weken na het verstrijken van de geldende indieningstermijn voor advies door naar de gemeenteraad. Daarbij geldt het volgende:
 - o Als een aanvraag betrekking heeft op meerdere gemeenten, brengen de betrokken gemeenteraden gezamenlijk advies aan het Commissariaat uit;
 - o In het geval dat meerdere aanvragen voldoen aan de wettelijke criteria en het samengaan van die instellingen niet haalbaar is, verzoekt het Commissariaat de gemeenteraad om - in aanvulling op het advies - een voorkeur uit te spreken voor één van de aanvragers. De aanvragen worden met elkaar vergeleken en beoordeeld op basis van de eerder vastgestelde aanvullende criteria.
- Hiervoor wordt separaat een tweede voorstel voorgelegd aan de gemeenteraad.
- De gemeenteraad brengt uiterlijk achttien weken na ontvangst van de door het Commissariaat doorgestuurde aanvraag advies uit aan het Commissariaat.
 - Het Commissariaat neemt in beginsel binnen vier weken na ontvangst van het advies van de gemeenteraad een besluit op de aanvraag.

Risicoparagraaf

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersingsmaatregel
Er meldt zich slechts één partij	Procedureel	Groot	Klein	Communicatie door gemeente
Er meldt zich geen enkele partij	Procedureel	Klein	Groot	Communicatie door gemeente
Geen partij kan aan de criteria voldoen	Procedureel	Klein	Klein	CvdM wijst een lokale omroep aan

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe
de secretaris, de burgemeester,

Philip Bosman

Servaas Stoop